

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Berouně rozhodl samosoudkyní Mgr. Hanou Stehlik Vodrážkovou ve věci nezletilé: [jméno nezletilé], narozená dne [Datum narození nezletilé]

bytem [Adresa nezletilé]

zastoupená kolizním opatrovníkem městem Beroun

sídlem Husovo nám. 68, 266 01 Beroun

dcery rodičů: [jméno FO], narozená dne [datum]

bytem [adresa]

zastoupená advokátkou [jméno advokátky A]

sídlem [Adresa advokátky A]

[jméno FO], narozený dne [datum]

bytem [adresa]

zastoupený advokátkou [jméno advokátky C]

sídlem [Adresa advokátky C]

o návrhu otce na změnu úpravy péče

o návrhu matky na změnu úpravy styku

takto:

I. Návrh otce na svěření nezletilé [jméno FO] do jeho péče se zamítá.

II. Návrh matky na změnu úpravy styku nezletilé [jméno FO] s otcem se zamítá.

III. Otec je povinen zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Berouně na náhradě nákladů řízení vzniklých státu částku odpovídající 50 % těchto nákladů specifikovanou v samostatném usnesení, které bude vydáno, a to do tří dnů od právní moci takového usnesení.

IV. Matka je povinna zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Berouně na náhradě nákladů řízení vzniklých státu částku odpovídající 50 % těchto nákladů specifikovanou v samostatném usnesení, které bude vydáno, a to do tří dnů od právní moci takového usnesení.

V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. U Okresního soudu v Berouně se pod sp. zn. [spisová značka] vede opatrovnícký spis nezletilé [jméno nezletilé]. Poměry nezletilé [jméno FO] byly naposledy upraveny rozsudkem ze dne [datum] tak, že nezletilá byla svěřena do péče matky. Styk nezletilé s otcem se uskutečňuje na základě rozsudku z roku 2018. V paralelně vedeném řízení, které se aktuálně vede, je předmětem řízení opakovaný návrh babičky nezletilé [jméno FO] ze strany matky, [jméno FO] na úpravu styku s nezletilou [jméno FO].

2. Otec navrhl, aby stávající úpravě péče o nezletilou byla změněna tak, že nezletilá se svěřuje do jeho výlučné péče s tím, že styk s matkou by byl upraven v rozsahu jeden víkend jednu za 14 dní. Matka by pak měla styk v obdobném rozsahu, jako jej má otec nyní. Otec už několik let jezdí do České republiky jednou za dva týdny, aby se mohl s dcerou vídat. Od roku 2020 je přítomnost realizace styku matkou často komplikována. Matka zasahuje do styku otce s dcerou. Matka hovoří za dceru, respektive nezletilá [jméno FO] hovoří, jak chce matka. Cílem matky je vyloučit otce ze života nezletilé [jméno FO]. Matka navrhuje aktuálně omezit otcův styk na styk asistovaný. Snaží se otcův styk s dcerou zkrátit a zbavit otce rodičovské odpovědnosti. Kvůli jakékoliv bagatelní záležitosti, k níž dojde, volá na OSPOD, kontaktuje lékaře a policii. Takovéto jednání rozhodně není v zájmu nezletilé. Je zřejmé, že matka aplikuje stejný model výchovy, jako sama zažila ze strany své matky. Matka se sama vyhýbá možnosti setkání s otcem. Odborníci, ke kterým matka s [jméno FO] chodí, pracují pouze s informacemi od matky. Otec má vhodnější prostředí pro péči o dceru a otec rovněž lépe respektuje druhého rodiče než matka. Zvláštní je již to, že otec nemá na matku telefonní číslo, v důsledku čehož nemůže s matkou operativně řešit záležitosti týkající se dcery. S matkou může komunikovat pouze prostřednictvím e-mailu. Jakmile začal zakládat do spisu fotky zachycující usmívající se [jméno FO] s otcem, začala se [jméno FO] při fotografování mračit – patrně na pokyn matky. Otec je přesvědčen, že toto není vhodné prostředí pro vývoj nezletilé. Zdůraznil dále, že své dceři nikdy neublížil. Stará se o ni, jak nejlépe dokáže, je k ní hodný, férový, rovný, netrestá ji. Chce, aby nezletilá [jméno FO] byla svěřena do jeho péče, a je přesvědčen, že jako on by se zachoval každý rodič, který by poté, co se svým dítětem strávil příjemný víkend, kdy se dítě chová zcela spontánně, by následně průběh víkendu musel vysvětlovat na OSPODu, na policii apod.

3. Matka navrhla zamítnutí návrhu otce. Současně svým návrhem navrhla, aby byla změněna styk otce s nezletilou [jméno FO] tak, že styk se bude realizovat jako styk asistovaný, přičemž by souhlasila s tím, aby se subjektem, který bude u styku asistovat, stali prarodiče ze strany otce. Matka dále poukázala na to, že soudní znalec [tituly před jménem] [jméno FO] shledal výchovné prostředí u matky v pořádku, stejně tak jako její péči. Pokud jde o častá podání matky různým subjektům, tyto pouze dokumentují bezradnost matky v různých situacích, kdy vzájemná komunikace rodičů je špatná. Matka pouze kontaktuje subjekty, které by jí mohly pomoci, pokud se dcera vrátí z víkendu s otcem zraněná, uplakaná a matka nezná příčinu. Nebylo prokázáno, že by otec s matkou komunikoval. Rovněž nebylo prokázáno, že by matka naváděla dceru proti otci nebo že by otce záměrně u nezletilé [jméno FO] očerňovala. Ze znaleckého zkoumání jednoznačně vyplynulo, že změna péče by mohla mít zásadní dopad na nezletilou [jméno FO].

Matka navštěvuje individuální psychoterapii, přičemž jí bylo doporučeno, že rodinná terapie se pro ni nedoporučuje, dokud se nezlepší její komunikace s otcem nezletilé.

4. Kolizní opatrovník argumentoval, že je v zájmu nezletilé [jméno FO], aby měla co nejširší styk jak s otcem, tak s matkou, přičemž v jakém konkrétním rozsahu s kterým z nich ponechal na úvaze soudu. Na straně matky blo centrem Paprsek skutečně doporučeno, aby matka absolvovala rodinnou terapii až poté, co na ni bude připravena. Otec již individuální terapii absolvoval a je připraven rodinnou terapii podstoupit, přičemž je zřejmé, že tato by mohla vyřešit problémy mezi účastníky. Kolizní opatrovník dále konstatoval, že styk nezletilé [jméno FO] s oběma rodiči je velmi žádoucí, i když mají každý z nich různý výchovný styl.

5. V řízení bylo prokázáno, poměry nezletilé [jméno FO] byly upraveny rozsudkem Obvodního soudu pro [adresa] ze dne [datum], č. j. Nc [č. účtu]-49, a to v souvislosti s rozpadem vztahu rodičů a rozvodem jejich manželství. Tímto rozsudkem byla schválena dohoda rodičů, na jejímž základě byla nezletilá [jméno FO] svěřena do péče matky, a otec se zavázal přispívat na potřeby nezletilé [jméno FO] výživným; současně byla schválena dohoda rodičů o úpravě styku otce s nezletilou [jméno FO]. Úprava styku otce s nezletilou byla následně změněna rozsudkem Okresního soudu v Berouně ze dne [datum], č. j. [spisová značka], kterým byl styk upraven tak, že otec je oprávněn stýkat se s nezletilou [jméno FO] každý sudý kalendářní víkend od pátku od 16 hodin do neděle do 17 hodin a dále byla nastavena zvláštní úprava styku pro období letních, vánočních, velikonočních a jarních prázdnin.

6. Mezi rodiči je nesporné, že od rozpadu jejich vztahu pečuje o nezletilou [jméno FO] převážně matka. Otec se s nezletilou stýká v rozsahu stanoveném rozsudkem z roku 2018, tj. každý druhý víkend (s výjimkou prázdnin, kdy je styk upraven odlišně). Otec žije a pracuje ve Spolkové republice Německo a do České republiky přijíždí každé dva týdny na víkend, který tráví s nezletilou. Komunikace mezi rodiči nefunguje dobře, což rodiče prezentovali i při ústních jednáních v této věci. Po víkendech, které nezletilá [jméno FO] tráví s otcem, matka často kontaktuje lékaře resp. zdravotnická zařízení, orgán sociálně právní ochrany dětí, jakož i policii a řeší s nimi drobná poranění nezletilé, jako např. modřina na zádech apod.

7. Znaleckým posudkem znalce z oboru klinická psychologie [tituly před jménem] [jméno FO] bylo prokázáno, že vztah nezletilé [jméno FO] k matce je kladný a vyznačuje touhou po těsném a silném vztahu. K otci je méně intenzivní. Oba rodiče jsou potenciálně schopni respektovat právo druhého rodiče na pravidelný styk s [jméno FO] a nejsou vždy ochotni se na takovém styku dohodnout. Současný psychický stav nezletilé [jméno FO] není dobrý, i když posledním pedopsychiatrickým vyšetřením nebyla u ní diagnostikována psychická choroba nebo porucha. Z klinicko-psychologického hlediska nezletilá [jméno FO] žije dlouhodobě v atmosféře strachu, obav z oddělení od matky, kterou vnímá jako ostrov bezpečí, jistoty, zázemí. Tyto obavy byly nejprve vyvolávány chováním babičky ze strany matky, nyní jsou vyvolávány jednáním otce, které by své chování měl změnit na empaticko-podpůrný přístup. Adaptibilitu nezletilé [jméno FO] shledává znalec jako sníženou a otcem navrhované řešení spočívající v přemístění nezletilé do Spolkové republiky Německo proto vyvolává obavy z eventuálně možného psychického zhroucení. Otcem navrhovanému řešení by měla předcházet dlouhodobá systematická terapie nejen [jméno FO], ale i rodičů a mělo by dojít nejprve k narovnání vzájemných vztahů nezletilé [jméno FO] s otcem a k navázání a vytvoření vzájemných vztahů [jméno FO] s jeho současnou manželkou. Znalec podrobně doplnil znalecký posudek při ústním jednání, přičemž potvrdil závěry znaleckého posudku

8. Z elektronické komunikace rodičů vyplývá, že rodiče jsou schopni komunikovat spolu pouze prostřednictvím e-mailu. Otec nemá k dispozici telefonický kontakt na matku a chybí mu tak možnost matce zatelefonovat, je-li domluvit se o praktických záležitostech při předávání nezletilé apod.

9. Z fotografií předložených otcem je zřejmé, že otec o víkendech s nezletilou [jméno FO] aktivně tráví čas, jezdí na dovolené, tráví čas s prarodiči (rodiči otce), k nimž má [jméno FO] velmi dobrý vztah, což je mezi rodiči nesporné.

10. Podle § 475 zákona o zvláštních řízeních soudních (dále jen z. ř. s.) odst. 1, změní-li se poměry, může soud změnit rozhodnutí týkající se výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti nebo rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě.

11. Podle § 908 zákona č. 98/2012 Sb., občanský zákoník (dále také jen o. z.), nežijí-li spolu rodiče nezletilého dítěte, které není plně svéprávné, a nedohodnou-li se o úpravě péče o takové dítě, rozhodne o ní i bez návrhu soud.

12. Podle § 888 o. z. dítě, které je v péči jen jednoho rodiče, má právo stýkat se s druhým rodičem v rozsahu, který je v zájmu dítěte, stejně jako tento rodič má právo stýkat se s dítětem, ledaže soud takový styk omezí nebo zakáže; soud může také určit podmínky styku, zejména místo, kde k němu má dojít, jakož i určit osoby, které se smějí, popřípadě nesmějí styku účastnit. Rodič, který má dítě v péči, je povinen dítě na styk s druhým rodičem řádně připravit, styk dítěte s druhým rodičem řádně umožnit a při výkonu práva osobního styku s dítětem v potřebném rozsahu s druhým rodičem spolupracovat.

13. Podle § 891 odst. 1 o. z., rodič, který má dítě v péči, a druhý rodič se spolu dohodnou, jak se rodič, který dítě v péči nemá, bude s dítětem stýkat. Nedohodnou-li se rodiče, nebo vyžaduje-li to zájem na výchově dítěte a poměry v rodině, soud styk rodiče s dítětem upraví. V odůvodněných případech může soud určit místo styku rodiče s dítětem.

14. V projednávané věci soud rozhodoval o dvou návrzích rodičů navrhujících řešení péče o nezletilou [jméno FO], které jsou vzájemně protisměrné. Každý z rodičů usiluje o dosažení většího rozsahu péče o [jméno FO], než je stávající stav. Je zcela zřejmé, že oba rodiče mají ke své dceři silný citový vztah a chtějí pro ni jen to nejlepší. Oba ji chtějí vychovávat, trávit s ní čas a užívat si s ní dobu jejího dětství. Oba jsou schopni zajistit péči o nezletilou a její výchovu.

15. Soud při svém rozhodování vycházel z toho, že partnerský vztah rodičů se rozpadl již před cca osmi lety, v době, kdy byla nezletilá [jméno FO] velmi útlého věku, konkrétně byla přibližně dvouletá. Přesto, že od rozchodu rodičů uplynula již dosti značná doba, jejich vztahy jsou nadále vyhrocené. To rodiče prokázali v průběhu soudního řízení, kdy se při ústních jednáních vzájemně osočovali z jednání a skutků, k nimž došlo či mělo dojít před velmi dlouhou dobou, respektive v době jejich končícího soužití. Tento jejich vzájemný antipatický vztah se logicky projevuje i na vývoji nezletilé [jméno FO], která je aktuálně již ve věku 9,5 roku, vypjaté vztahy rodičů vnímá a změny prostředí v souvislosti s realizací styku s otcem včetně souvisejících praktických problémů, k nimž při předávání nezletilého dítěte mezi rodiči nutně dochází, které provází konfliktní situace, na ni nutně působí. Ze všech provedených důkazů vyplynulo hodnocení osobnosti nezletilé [jméno FO] jako velmi citlivého dítěte s úzkostnými rysy a s velmi intenzivní vazbou na matku. Zároveň však nebylo prokázáno, že by ze strany otce docházelo k zanedbání péče v době, kdy má dceru u sebe, či že by nezletilá [jméno FO] u otce trpěla. Z provedeného dokazování se jeví, že [jméno FO] je s otcem o víkendech u něj spokojená, ve svém věku však již je schopna odhadnout jaká reakce na otázky týkající se času stráveného s otcem se od ní očekává a je připravena takovýmto očekáváním dostát.

16. Z tohoto důvodu by bylo možné uvažovat o rozšíření rozsahu doby, po kterou o nezletilou [jméno FO] pečuje otec. Tyto úvahy však narážejí na praktickou okolnost, kterou je vzdálenost bydlišť rodičů a obvyklý pobyt otce nezletilé [jméno FO] mimo území České republiky. Otec v souvislosti s výkonem svého zaměstnání žije ve [adresa] ve Spolkové republice Německo, a to ve vzdálenosti ca 700 km od bydliště matky a nezletilé [jméno FO]. Otec předložil listinné důkazy k tomu, že v Německu má pro [jméno FO] zajištěnou školu, že jsou zde podmínky pro integraci na nové prostředí a že by zde [jméno FO] měla možnost kontaktu a navázání vztahů s dalšími dětmi

českých pracovníků zaměstnavatele otce. Svěření nezletilé [jméno FO] do péče otce by tak pro ni znamenalo nejen odtržení od matky, s níž má velmi intenzivní vztah, ale znamenalo by zároveň i změnu prostředí do jiné země. Lze si jen těžko představit větší změnu a s ohledem na závěry o [jméno FO] povaze, která se projevuje jako úzkostné dítě, jeví se jako reálná prognóza zmíněná soudním znalcem, že v takovém případě by bylo lze se obávat z psychického zhroucení nezletilé. Přemístění nezletilé [jméno FO] do cizojazyčného prostředí, jehož jazyk [jméno FO] neovládá, vytržení ze známého prostředí její školy a kamarádek, odtržení od matky, toto vše by představovalo příliš riskantní zásah do poměrů nezletilé, který by mohl mít naprosto zásadní důsledky dále ohrožující její zdravý vývoj. Aby byly dány důvody rozhodnutím soudu nastavit takto zásadní změnu, musely by se aktuální poměry nezletilé [jméno FO] jevit jako pro ni velmi nevyhovující a ohrožující její zdravý vývoj. Nic takového však prokázáno nebylo. Vztah [jméno FO] s matkou by znalcem vyhodnocen jako nadstandardně intenzivní, nikoliv však patologicky.

17. Vypracování znaleckého posudku v projednávané věci bylo významné z toho důvodu, že znalec se zabýval vztahem matky a [jméno FO] a výchovným prostředím u matky. Vztah matky k [jméno FO] je sice velmi protektivní, což se nejeví z výchovným hlediska jako úplně vhodné, nejde však o takový stav, který by odůvodnil otcem navrženou změnu výchovného prostředí.

18. Pokud jde o aktuálně nastavený styk o každém druhém víkendu, tento se jeví – při bohužel nikoliv ideální vzájemné komunikaci rodičů – jako vcelku dobře fungující a nebyly prokázány žádné okolnosti, proč by měl být styk otce s nezletilou zužován či omezován jako styk asistovaný.

19. Se zřetelem k výše uvedenému uzavřel soud, že nenastaly takové změny v poměrech nezletilé [jméno FO], které by odůvodňovaly rodiči navrhované změny, ať již jde o péči o nezletilou či o rozsah styku otce s ní. Proto byly oba návrhy rodičů zamítnuty.

20. S ohledem na úvahy, kterými se soud při svém rozhodování řídil (viz body 14 – 18 odůvodnění tohoto rozsudku) dospěl závěru, že další účastníky řízení navržené důkazy by na skutkových závěrech a navazujícím hodnocení nemohly nic změnit, a proto další důkazy neprováděl.

21. V souvislosti s vypracováním znaleckého posudku vznikly státu náklady v souvislosti s výplatou znaleckého ustanovenému znalci. S ohledem na skutečnost, že oba rodiče v projednávané věci zaznamenali srovnatelný procesní úspěch a neúspěch (neboť oba jejich návrhy na zahájení řízení byly zamítnuty), uložil soud každému z rodičů zaplatit České republice – Okresnímu soudu v [adresa] % těchto nákladů. Výroky III. a IV. tohoto rozsudku přitom rozhodl o povinnosti rodičů pouze co do jejího základu, neboť o výši znaleckého (včetně znaleckého za doplnění znaleckého posudku při ústním jednání) dosud nebylo rozhodnuto pravomocně.

22. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 23 věta první zákona o zvláštních řízeních soudních (dále jen z.ř.s.) tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť se jedná o řízení, které mohlo být zahájeno i bez návrhu a zároveň nebyly shledány žádné okolnosti, které by přiznání náhrady nákladů odůvodňovaly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Praze prostřednictvím zdejšího soudu.

Beroun 16. ledna 2023

Mgr. Hana Stehlik Vodrážková
samosoudkyně